

ภูมิปัญญาชาวบ้าน

สร้างงานสู่เส้นทางเศรษฐกิจ เรือสำเภากันจาลอง

366958

ดร. นครศ รังควัต

รองศาสตราจารย์
คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ความนำ

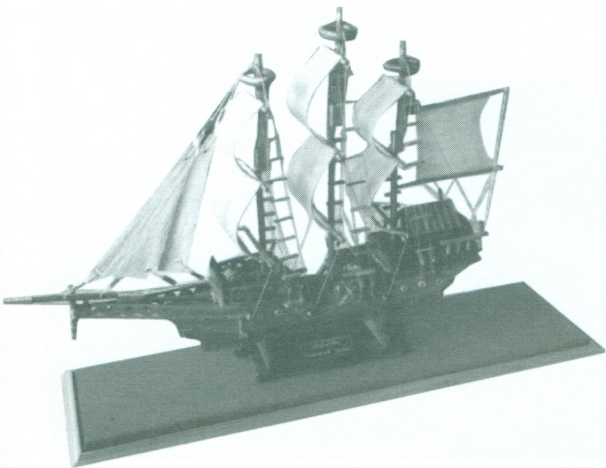
ชาวจีนนั้นมีความเชื่อว่าเรือจะช่วยนำพาโชคลาภในด้านเงินทอง ธุรกิจการค้าขายของคุณให้มั่งคั่ง เรือสำเภาที่เป็นรูปแบบเรือจำลองขนาดเล็ก ประดิษฐ์ขึ้นจากไม้ หรือวัสดุอื่นใดก็ตามถือว่าเป็นของตกแต่งบ้านที่ดีมาก เรือเป็นสัญลักษณ์แห่งความมั่งคั่ง และการเดินทาง การตกแต่งบ้านด้วยเรือจำลอง จะบันดาลให้คุณมีโอกาสดำเนินทางไปต่างประเทศเสมอและมีเงินทองมั่งคั่งสมบูรณ์พูนสุข หากกิจการค้าก็จะประสบความสำเร็จได้ผลกำไร นอกจากนี้แล้วเรือเป็นสัญลักษณ์ ของความอยู่ดีมีสุขอีกด้วย การตั้งเรือจำลองไว้ในตามบ้านหลักฮวงจุ้ยควรหันเรือเข้าในบ้าน เพราะจะนำพาความสุขความเจริญและโชคลาภให้แก่ครอบครัวของท่าน

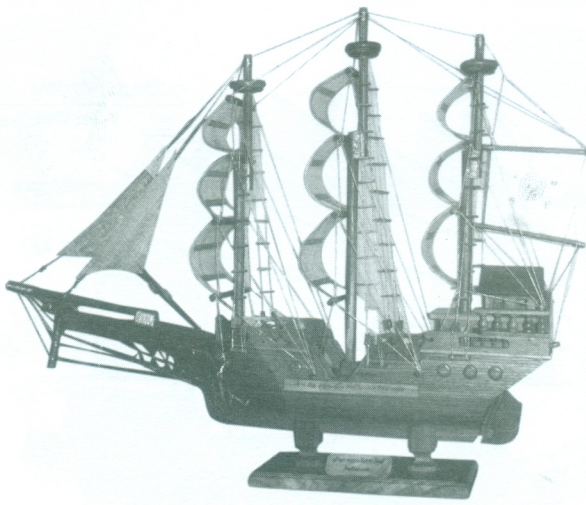
จังหวัดเชียงใหม่ มีช่างฝีมือทางด้านงานไม้อยู่มาก และในหลายๆ หมู่บ้านได้จัดทำเรือจำลองเป็นอาชีพเสริมอยู่ในหลายหมู่บ้าน ยกตัวอย่างเช่น หมู่บ้านแม่วิน อำเภอมะนังจังหวัดเชียงใหม่ และที่ท่าเรือจำลองอยู่ใกล้กับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ก็คือ บ้านป่าขาม ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้ถ่ายทอดมานำเสนอในครั้งนี้

ประวัติความเป็นมา

นับเป็นเวลากว่าสิบปีเมื่อมีคนในหมู่บ้าน 2-3 คน ได้มีความคิดในการสร้างอาชีพเสริมให้กับครอบครัว จึงมีการคิดประดิษฐ์อะไรบางอย่างขึ้น จนในที่สุดจึงคิดประดิษฐ์เรือใบจำลอง 1 ลำ โดยได้แบบเรือมาจากรูปถ่าย จึงได้ทำการแกะแบบให้เหมือนของจริง จากนั้นก็เริ่มทำมากขึ้น และเริ่มทำเป็นอาชีพเสริมให้กับครอบครัว และต่อมาได้ถ่ายทอดความรู้ในการทำเรือใบจำลองให้กับคนในท้องถิ่นจนสร้างรายได้และชื่อเสียงให้กับหมู่บ้านเป็นอย่างมาก

ปัจจุบันการทำเรือจำลองไม่ใช่อาชีพเสริมต่อไป ในปี พ.ศ. 2547 ที่ผ่านมานี้ ได้มีการส่งเรือใบจำลองเข้าประกวด คัดสรรสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เรือจำลองก็ได้เป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก และสามารถเป็นสินค้าส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ และมีการนิยมมากขึ้น

หลักการและเหตุผล

- เพื่อสร้างรายได้ให้แก่กลุ่ม ตลอดจนคนในชุมชนท้องถิ่น
- ลดการว่างงานของคนในชุมชนท้องถิ่น
- เพื่อนำเศษวัสดุจากชุมชนมาใช้ประโยชน์
- เพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่ชุมชนให้เป็นที่รู้จัก

แนวคิดในการทำงาน

ปัจจุบันนี้ผู้บริโภคหันมาให้ความสนใจงานหัตถกรรมมากยิ่งขึ้น จึงทำให้กลุ่มมีแนวคิดที่จะริเริ่มทำผลิตภัณฑ์เรือจำลองเพื่อใช้ในการตกแต่ง หรือของที่ระลึก จึงทำให้เรือจำลองเป็นที่นิยมของผู้บริโภค ในตลาดทั้งไทยและต่างประเทศ ดังนั้นกิจการจึงได้ผลิตเรือจำลองขึ้นออกจำหน่าย

เป้าหมาย

เพื่อให้การพัฒนา ปรับปรุงฝีมือแรงงานท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และเป็นการเสริมรายได้ของคนในท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมเผยแพร่งานหัตถกรรมในครัวเรือนไปสู่ตลาดโลก

แผนการผลิต

เรือจำลองเป็นผลิตภัณฑ์ที่กำลังเป็นที่นิยมของคนทั่วไป เพราะในปัจจุบันประชาชนเริ่มหันมาให้ความสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีความแตกต่างเรื่องของสีใบเรือ คือ สีขาว สีครีม และน้ำตาลเพื่อให้ลูกค้าสามารถเลือกสีที่ชอบได้อย่างหลากหลาย รวมถึงรูปแบบและขนาดของเรือที่มีการสร้างแบบให้หลากหลายมากขึ้น

ระบบการผลิต

การผลิต ได้มีการมุ่งเน้นที่กระบวนการผลิตได้มีการคัดเลือกวัสดุที่มีคุณภาพ เพื่อที่จะนำมาผลิตสินค้าที่ดีออกสู่ท้องตลาด ดังนั้น การผลิตจึงไม่นำวัตถุดิบที่ไม่มีคุณภาพมาผลิตสินค้า และมีการผลิตที่เป็นระบบ คือ

1. คัดสรรวัตถุดิบที่มีคุณภาพ

2. นำวัตถุดิบมาผลิตเป็นสินค้า
3. ตรวจสอบสินค้าที่ผลิตเสร็จ
4. เมื่อสินค้าผ่านการตรวจสอบแล้วจึงทำการจำหน่าย

กลยุทธ์การผลิต

มุ่งเน้นด้านคุณภาพของสินค้า เราจะทำการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพออกสู่ตลาด จะไม่นำสินค้าที่ไม่มีคุณภาพออกจำหน่าย ซึ่งได้มีการคัดสรรวัตถุดิบที่มีคุณภาพมาเป็นวัตถุดิบในการผลิต

การเลือกทำเลที่ตั้ง

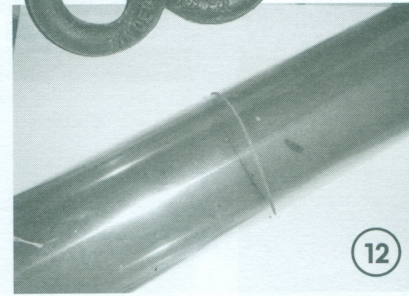
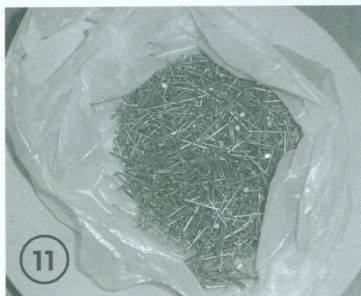
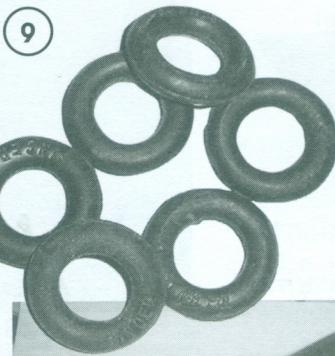
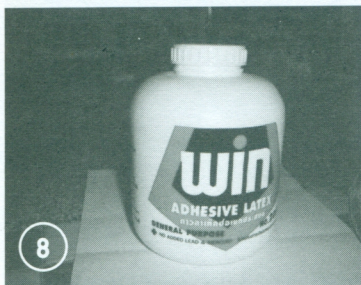
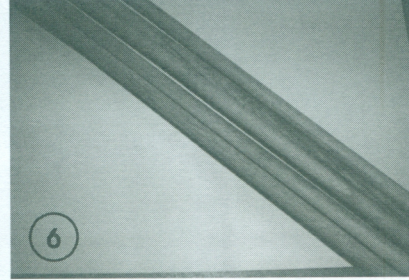
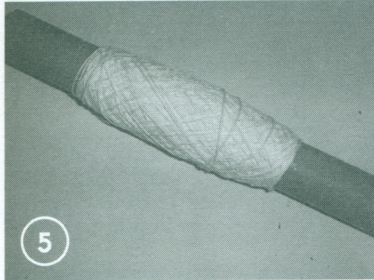
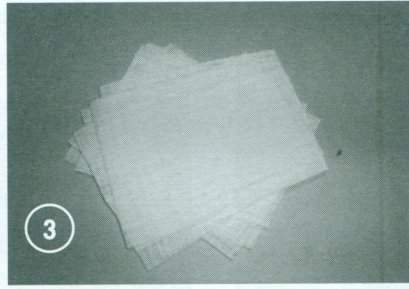
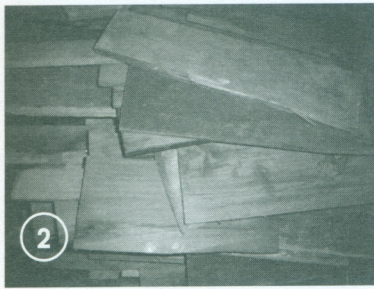
เลือกสถานที่โล่ง อยู่ห่างจากแหล่งชุมชน เพราะเสียงและฝุ่นจะสร้างความรำคาญให้คนในชุมชน

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเรือจำลอง

(Materials)

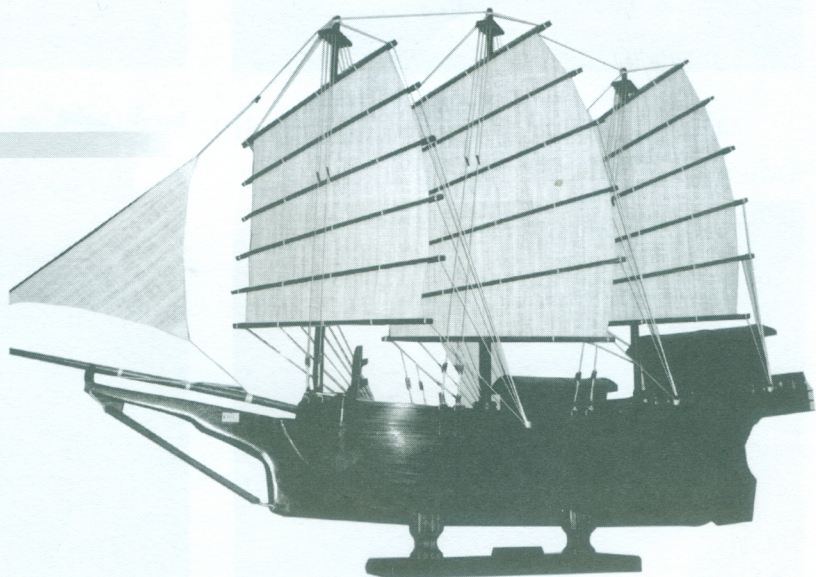
1. ไม้อัด แหล่งที่มา ร้านวัสดุก่อสร้างทั่วไป
2. ไม้สัก แหล่งที่มา โรงเลื่อยทั่วไป
3. ผ้าดิบ แหล่งที่มา ร้านขายผ้ากาดหลวง
4. กาวแห้งเร็ว แหล่งที่มา สั่งจากร้านที่จังหวัดลำปาง
5. เชือก แหล่งที่มา ร้านเชือกใหม่พลาสติก
6. ไม้กลึง แหล่งที่มา จากโรงงานในหมู่บ้าน
7. แล็กเกอร์ แหล่งที่มา ร้านวัสดุก่อสร้างทั่วไป
8. กาวลาเท็ค แหล่งที่มา ร้านค้าทั่วไป
9. วังยาง แหล่งที่มา ร้านเชือกใหม่พลาสติก
10. ตาไก่ แหล่งที่มา ร้านเชือกใหม่พลาสติก
11. ตะปู แหล่งที่มา ร้านวัสดุก่อสร้างทั่วไป
12. พลาสติกแข็ง แหล่งที่มา ร้านเชือกใหม่พลาสติก

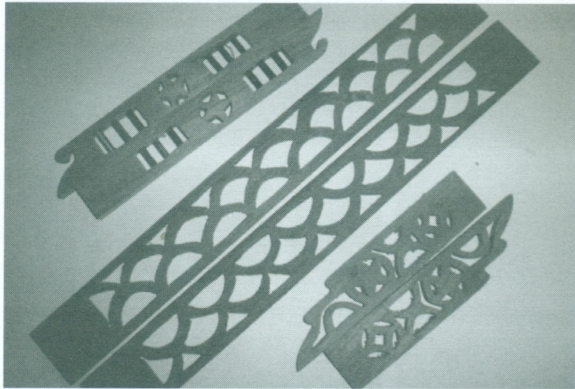
เครื่องมือและอุปกรณ์

- เลื่อยวงเดือน
- เลื่อยฉลุ
- สว่านแท่นใหญ่
- สว่านมือ
- จานขัด/จานปั่น
- เครื่องเป่าลม
- มีดคัตเตอร์/กรรไกร

ขั้นตอนการผลิตเรือจำลอง

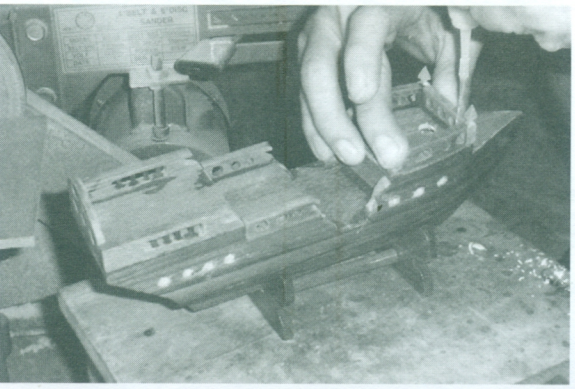
1. นำไม้อัดที่จะใช้ประกอบมาฉลุตามลวดลายต่างๆ แล้วใช้กระดาษทรายขัดให้เรียบ

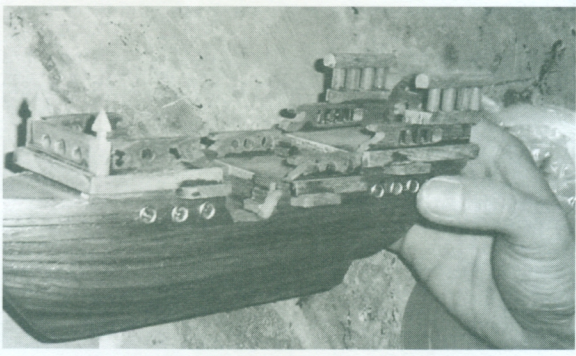
2. นำไม้อัดที่ตัดแล้วมาประกอบเป็นโครงเรือ

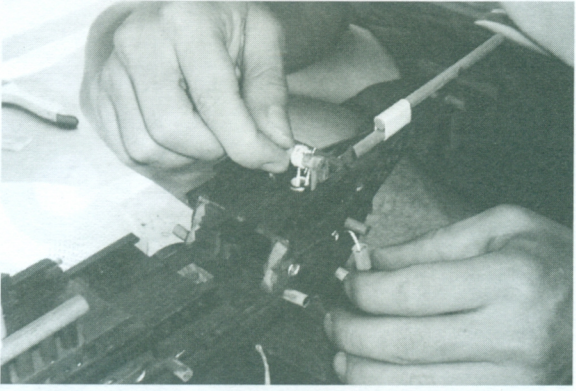
3. หลังจากติดเรียบร้อยแล้วก็ใช้กระดาษทรายขัดให้เรียบ

4. นำตาไก่ติดประดับตัวเรือเป็นหน้าต่างเรือ เพื่อความสวยงาม

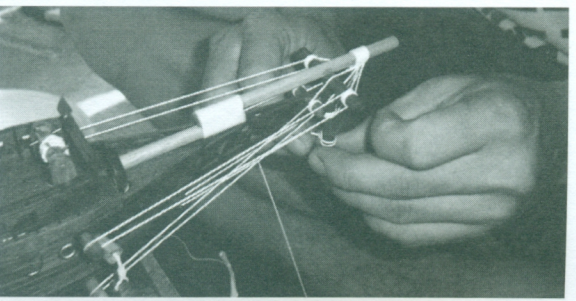
5. นำเชือก ร้อยกับสมอที่เตรียมไว้ ติดกับตัวเรือ

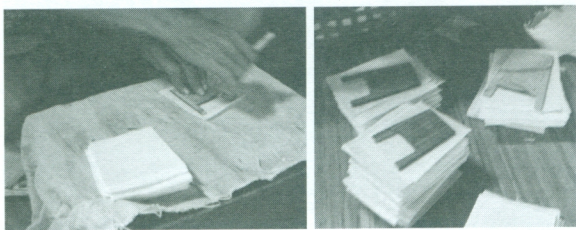

6. ทำการเคลือบด้วยแล็กเกอร์ แล้วก็ตั้งเสากระโดงเรือไว้

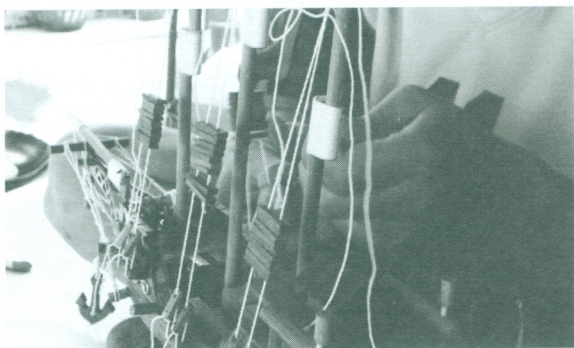

7. นำเชือกมาโยง และถักติดกับตัวเรือ

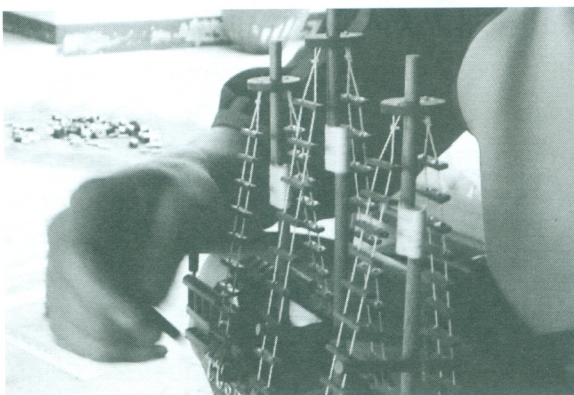

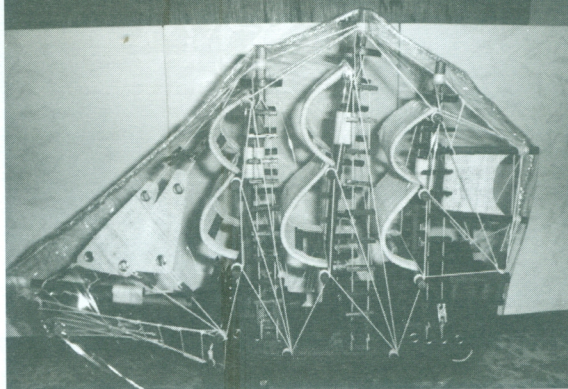
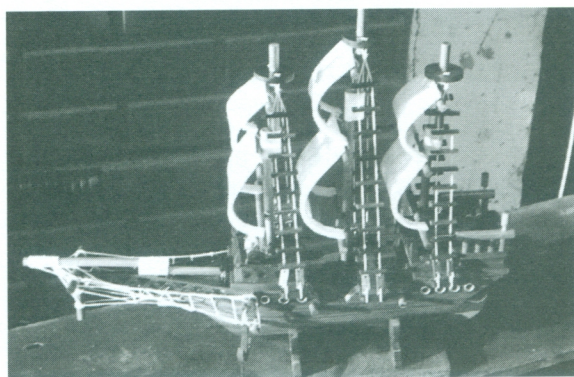
10. นำใบเรือที่เตรียมไว้ร้อยกับเสากระโดงเรือ พร้อมร้อยใบหน้า และใบหลังของเรือ แล้วโยงเชือกกับตัวเรือ

11. ร้อยไม้กับเชือก เพื่อทำบันได แล้วร้อยติดกับเสากระโดงเรือ

12. เคลือบด้วยแล็กเกอร์อีกรอบแล้วนำตากแดดให้แห้ง

บทสรุป

ภูมิปัญญาของชาวบ้าน ในการประดิษฐ์คิดค้น สิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะงานไม้หรือเครื่องใช้ที่ทำจากไม้ ลักษณะพิเศษของงานช่างประเภทนี้เป็นงานช่างฝีมือที่ต้องอาศัยความชำนาญ การฝึกฝน เพราะต้องทำด้วยมือทุกขั้นตอน ต้องมีความแม่นยำในการประกอบ น้ำหนักมือต้องพอเหมาะ ผลงานที่สำเร็จแล้วมีความประณีต ได้สัดส่วนเทียบเคียงได้กับเรื่องจริง แต่ที่สำคัญกว่านั้น ภูมิปัญญานี้จะยังคงสร้างรายได้ให้กับชุมชนต่อไป อีกทั้งเป็นการสร้างงานให้กับชุมชนให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

ขนาดและราคา

- ซุปเปอร์จิ๋ว (SS) 8*36*30 ราคา 700.-
- จิ๋ว (S) 11*57*47 ราคา 1,000.-
- เล็ก (M) 15*75*52 ราคา 1,900.-
- กลาง (L) 22*100*80 ราคา 3,000.-
- ใหญ่ (XL) 26*120*90 ราคา 4,000.-
- จัมโบ้ (XXL) 38*200*130 ราคา 12,000.-

⇒ ขอบขอบคุณผู้ให้ข้อมูล

คุณเกษมสันต์ เชื้อม้น
(MR.Kasemsan Chuaman)
63/1 หมู่ 3 บ้านป่าขาม ตำบลหนองหาร
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
โทร/Fax 053-878180,
086-1185849/089-8538866

ภาพเรือบางส่วน

กลุ่มหัตถกรรมจากไม้ แม่วินเรือจำลอง
101 หมู่ 9 บ้านสบวิน ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง
จังหวัดเชียงใหม่ 50360
ติดต่อ : นายมีศักดิ์ ใจหา
โทร : 053 939774, 081 9610823
โทรสาร : 053-027606